

Speech Job Cohen, Politieke Ledenraad, 17 september 2011. Gesproken woord geldt.

Beste partijgenoten,

Er zijn momenten in de geschiedenis waar de keuzes van politieke leiders de toekomst van vele generaties beïnvloeden. Vandaag is zo'n moment. We zijn verzeild geraakt in een ernstige crisis. Ik houd niet van doemscenario's, maar het is ronduit gevaarlijk om de ernst van de crisis die in Europa woedt te onderschatten. En de werkelijkheid is dat Europa in brand staat en dat er te weinig geblust wordt. En blussen is noodzaak.

De Partij van de Arbeid heeft altijd geloofd in internationale samenwerking. Alleen door samenwerking binnenslands en over de grenzen heen en met veel vallen en opstaan hebben honderden miljoenen mensen zich kunnen verheffen tot eerder ondenkbare welvaart en welzijn. Alleen door niet met de rug naar de buitenwereld te staan, kunnen wij de waarden waar wij voor staan borgen. Dat was al zo bij het ontstaan van de internationale arbeidersbeweging. En dat geldt nu eens te meer.

Meer dan ooit tevoren in de menselijke geschiedenis is de wereld een kluwen van onderlinge afhankelijkheid. De positie van Europese natiestaten, waaronder Nederland, is niet meer zo dominant op het wereldtoneel als vroeger. Ieder voor zich, nemen de lidstaten van de EU een steeds bescheidener positie in. Maar met alle 500 miljoen Europeanen samen, als wij laten zien dat wij in staat zijn onze kracht samen te brengen, dan vormen wij vandaag een enorme kracht en zijn wij tot grootse dingen in staat.

Vandaag is zo'n moment in de geschiedenis dat de Europese leiders moeten laten zien dat wij onze kracht kunnen samenbrengen. Dat wij met vereende kracht de financiële markten kunnen trotseren. Dat vergt de bereidheid de handen ineen te slaan en een ondoordringbaar blok van zelfvertrouwen te vormen.

Aan dit alles ontbreekt het momenteel in Europa. En dat zien de financiële markten haarscherp. Het is beschamend het kabinet in deze crisis aan het werk te zien. Wij Nederlanders, wij zijn een van de oprichters van de Europese Unie, een land dat vele leiders heeft geleverd aan Europa, een land dat altijd een voortrekkersrol heeft gespeeld en leiderschap heeft getoond. Ons land heeft nu een kabinet dat als een bang konijn in de koplampen van de PVV zit te staren.

Het gaat me niet om wat de regering voorstelt. Het voorstel om banken mee te laten betalen komt uit mijn fractie. Het voorstel een Eurocommissaris aan te stellen om toezicht op de begrotingen te houden kan op onze instemming rekenen. Maar waarom al die rare kronkels om te ontkennen dat hiermee bevoegdheden worden overgedragen? Waarom roept de premier dat hij echt helemaal niks heeft met Griekenland? Waarom de mistigheid over kosten en onderpanden? Waar is het lef, de durf, waar is het leiderschap van Rutte?

Leiderschap is niet het verhaal vertellen waarvan je denkt dat mensen het willen horen en proberen te verdoezelen wat ze niet willen horen. Leiderschap is vertellen wat jij denkt dat nodig is. Nodig voor de mensen in Nederland, nodig voor meer dan 500 miljoen mensen die in Europa wonen, om hun spaargeld, pensioen en werk veilig te stellen. Nodig omdat niet de financiële markten, maar de politiek de toekomst van Europa moet bepalen.

Partijgenoten,

ondanks het chagrijn dat er is in ons land over Griekenland-chagrijn dat ik snap- sta ik voor het belang van Europa in het belang van onze toekomst. Ik weet zeker dat jullie daar naast mij staan!

Door het mismanagement van Rutte en zijn collega's dreigt onze economie in zwaar weer terecht te komen. Niet alleen ons spaargeld en onze pensioenen staan op het spel, ook de werkgelegenheid en de economische groei worden bedreigd. De eerste begroting van het kabinet van Rutte is, in deze context gezien, volstrekt achterhaald. De miljoenennota is het product van een kortzichtige boekhouder. Europa staat in brand, de wereld is veranderd, en het kabinet heeft zich opgesloten in een rekensom van 18 miljard. Koersvast heet dat. Koersvast terwijl de wereld om ons heen totaal is veranderd. Ik noem dat: totaal de weg kwijt!

Partijgenoten,

Het meest rechtse kabinet ooit maakt zijn belofte waar: het snoeit keihard en raakt daarmee de meest kwetsbare groepen in de samenleving het hardst. Het CDA slaat zichzelf op de borst omdat het aan die groepen een tientje terug geeft – zonder erbij te vertellen dat het eerst 100 euro heeft afgepakt. Want kijk wat er werkelijk gebeurt. Dit kabinet heeft geld om de verhoging van de villabelasting terug te draaien - maar geen geld om de chronisch zieken en gehandicapten de hand te reiken. Dit kabinet verlaagt bij aantreden de belasting voor bedrijven, en laat gewone gezinnen met kinderen die amper rondkomen de rekening betalen.

Dit kabinet verlaagt de bijstand de komende jaren met 2000 euro en vraagt van mensen met een salaris van 50.000 euro nu een extra belasting van zegge en schrijve 15 euro. U hoort het goed: 15 euro! Het meest nivellerende kabinet ooit? Nee, dit is het meest onverschillige kabinet ooit. Het stapelt maatregel op maatregel op de schouders van de meest kwetsbare mensen en verhuult de effecten in standaardkoopkrachtplaatjes. Het kabinet moet eerlijk zijn over de echte consequenties voor mensen. Wij willen niet dat in ons land mensen door de bodem zakken!

Al jaren maken mensen zich zorgen over onze samenleving, zorgen die een antwoord vereisen. Het antwoord van dit kabinet? Een kleinere overheid. En terwijl het kabinet zich in te Trèveszaal zit blind te staren op 18 miljard – verwaarloost het die samenleving. Geen enkel benul van wat hun maatregelen die in het sommetje passen betekenen voor mensen. Geen enkel benul wat de 261 mensen per dag die werkloos raken meemaken. Geen enkel benul wat er kapot wordt gemaakt. Als die 18 mld. maar gehaald wordt – dat is het belangrijkste doel van dit kabinet.

En ondertussen wordt er niks gedaan aan de echte problemen. Mensen met een middeninkomen verdienen te veel om te huren en te weinig om te kopen – en de enige oplossing die dit kabinet biedt is de huren verder verhogen en de huurtoeslag verlagen. Meer en meer mensen raken in de werkelijkheid in de knel, maar in de Haagse werkelijkheid van de coalitie mag niet gesproken worden over het H-woord. Wel wordt er vrolijk gespeculeerd over de noodzaak om nóg meer te bezuinigen. Zitten ze zich in de Trèveszaal straks dankzij het mismanagement van Rutte en zijn Europese collega's in de Eurocrisis blind te staren op niet 18, maar 23 miljard. Ik weet een ding zeker: koersvast betekent dat we dan nog verder van de juiste koers afraken.

De juiste koers is de economie versterken door werkelijk maatregelen te nemen die ons helpen om stevig de komende decennia in te gaan: hervorming van de woningmarkt,

aanpassing van de arbeidsmarkt, investeren in het onderwijs en ja, onze oudedagsvoorzieningen veilig stellen. Daarom heeft mijn fractie ingestemd met het AOW- en pensioenakkoord. Maar alleen op onze voorwaarden.

Wij waren en zijn ervan overtuigd langer werken moet, en wij waren en zijn ervan overtuigd dat wij de tijd moeten nemen om mensen daarop voor te bereiden.

Wij waren en zijn ervan overtuigd dat er mensen zijn voor wie dat langer doorwerken te bezwaarlijk is. Daarom eisten wij grote verbeteringen in het akkoord.

Mensen met een laag inkomen die rond hun 61e werkloos worden, krijgen nu een overbruggingsperiode tot hun pensioen, mensen met een laag inkomen die op hun 65e willen stoppen, kunnen dat doen zonder dat dat een te hoge prijs vraagt. Er komt een goede balans tussen de belangen van jong en oud. De vermogens van de pensioenfondsen worden zorgvuldig beheerd. Het is nu dankzij de PvdA een akkoord dat rekening houdt met verschillende belangen en zo bijdraagt aan het verstevigen van onze economie.

Maar dit is tegelijkertijd de enige grote hervorming van de komende jaren, als het aan dit kabinet ligt. Want tot méér is het niet in staat. En daarom gaat het maar door met bezuinigen en dreigt het onze economie kapot te bezuinigen. Er is amper een econoom te vinden die dat goed beleid vindt, en historici, luister even, heren historici in het kabinet, weten hoe dergelijk beleid in de vorige eeuw desastreus is uitgekapt. Het roer moet om.

In plaats van de samenleving te verwaarlozen, moeten we de samenleving versterken. Goede scholen voor onze kinderen, waar élk kind de kans krijgt zijn talent te ontwikkelen, óók als het speciale zorg nodig heeft. Het recht op een goede woning, óók als je een laag of middeninkomen hebt. Gezonde lucht en toegankelijke en goed onderhouden natuur. Ruimte voor onze creativiteit, zodat we met innovatief onderzoek de basis leggen waarmee we over 30 jaar ons brood kunnen verdienen. Een infrastructuur van publieke voorzieningen waar mensen elkaar ontmoeten en zich kunnen inzetten voor de buurt zoals buurthuizen, bibliotheken en muziekscholen. De vrijheid om te zijn wie we zijn, te geloven wat we willen geloven en te dragen wat we willen dragen. De zekerheid dat als we ziek worden, oud zijn of hulp nodig hebben, we er niet alleen voor staan. En misschien wel vooral: onze oer-Hollandse kracht om vooruit te komen door samen te werken. Een land dat samenwerkt en eerlijk deelt gaat vooruit, biedt hoop en houvast en krijgt veel winnaars en weinig verliezers in plaats van een paar winnaars en veel verliezers.

Wat we nodig hebben is veel méér dan eigen verantwoordelijkheid, het mantra van dit kabinet. Want eigen verantwoordelijkheid bij dit kabinet betekent eigenlijk: zoek het zelf maar uit, en als dat niet lukt, heb je pech. Nee, wat we nodig hebben is een samenleving waarin we ons niet alleen verantwoordelijk voelen voor onszelf, maar ook voor elkaar, voor onze buurt, voor ons land. Als iedereen zich alleen verantwoordelijk voelt voor zichzelf, wordt de samenleving verwaarloosd. En daar wordt niemand uiteindelijk beter van. En dan heb ik het nog niet eens over de extremen: al die graaiers, groot en klein, van excessieve bonussen tot bijstandsfraude, die zich wel verantwoordelijk voelen voor zichzelf, maar niet schatplichtig aan de samenleving. Dat gedrag moeten we niet accepteren, dat zijn de excessen die we moeten aanpakken. Maar de meeste mensen willen wel verantwoordelijkheid nemen voor elkaar, de meeste mensen snakken naar een samenleving waarin we er niet alleen zijn voor onszelf, maar ook voor elkaar.

En daar heeft ook de overheid een rol. Laat ik een voorbeeld geven. Wij weten hoe belangrijk werk is – wij zijn niet voor niets de Partij van de Arbeid. Werk is belangrijk, voor iedereen. En daarom moeten zoveel mogelijk mensen de kans krijgen om te werken. Ook mensen met een arbeidshandicap. Zelfs al zou het goedkoper zijn – in boekhoudkundige kostenposten – om hen met een uitkering op de bank te laten zitten, dan nog is de maatschappelijke waarde van hun werk groter dan we ooit kunnen vatten in boekhoudkundige kostenposten. Aan het werk komen begint met eigen verantwoordelijkheid en dat geldt natuurlijk ook voor iemand met een handicap. Dat zit meestal wel goed, zij willen dolgraag werken en doen hun best om werk te vinden én te houden. Maar vaak is deze eigen verantwoordelijkheid niet genoeg. Als je reuma hebt kun je niet werken bij een technisch bedrijf vol met kabels over de vloer, als je blind bent kun je niet werken op een normale computer, en als je zware psychische problemen hebt kan het voorkomen dat je een ochtend niet op het werk verschijnt. Hier moeten bedrijven en overheidsinstellingen hun verantwoordelijkheid nemen en deze mensen een eerlijke kans geven. En de overheid moet een handje helpen door bedrijven hiertoe ook in staat te stellen met begeleiding en aanpassingen van de werkplek. Dat is de samenwerking die we nodig hebben, dat is de samenleving die het waard is om die naam te hebben. En dat is de samenleving die dit kabinet verwaarloost

Beste mensen,

Dit kabinet is slecht voor Nederland. Nog geen jaar geleden sprak Mark Rutte grote woorden over Nederland sterker maken - maar in werkelijkheid maakt het Nederland zwakker. En er is een persoon die dat goed doorheeft. En die persoon is Geert Wilders. De man die het huwelijk tussen CDA, VVD en zijn PVV gisteren nog een verstandshuwelijk noemde en 2012 het jaar van de waarheid.

U weet, ik ben het zelden met Geert Wilders eens. Ik verfoei zijn afschuw van mensen - enkel en alleen omwille van hun religie. Ik word mistroostig van zijn grote woorden over een veiliger Nederland terwijl er geen agent bij komt. Ik ben verbijsterd over zijn Europese alleingang die de Nederlandse economie zwakker zal maken, de werkloosheid zal doen toenemen en onze concurrentiekracht en welvaart een vernietigende slag zal toebrengen. Maar Geert Wilders heeft één ding goed gezien: en dat is dat nog een jaar doorgaan op de weg die dit kabinet is ingeslagen Henk en Ingrid weinig goeds zal brengen.

Het is uit angst voor zijn achterban dat de altijd calculerende Wilders nu terugtrekkende bewegingen maakt. Hij weet dondersgoed dat Nederland deze koers niet lang meer pikt, dat Henk zijn hoofd zal afwenden en dat Ingrid dit kabinet haar rug zal toekeren.

Wilders tekende voor extra agenten die er niet kwamen en kreeg er een uitgebeend Nederland voor terug. En Nederland wordt nu wakker. Het wordt niet veiliger maar zwakker.

Door het wankelmoedige optreden van Rutte en zijn Europese collega's wordt de crisis niet afgeremd maar krijgen we het volle pond. De werkloosheid stijgt en onze economie stukt. De rekening van dit falende beleid komt op het bordje van gewone gezinnen. Zorgbehoevende ouderen en gehandicapten worden uit hun huis naar het verpleegtehuis gejaagd omdat het geld op is. Geld dat wel beschikbaar is voor villasubsidie voor de duurste huizenbezitters, geld dat dit kabinet niet durft te vragen van banken en financiële instellingen die ons in deze ellende hebben gestort.

Geert Wilders kruipt nu langzaam terug. En vandaag zeg ik tegen Geert Wilders, doe het dan! Trek die stekker er dan uit! Doe het dan!

Zodat we kunnen werken aan een samenleving waarin we met elkaar de problemen echt kunnen aanpakken, waarin we met eerlijke oplossingen komen, waarin iedereen meedoet.

Trek die stekker eruit! Vandaag!